

համար, կառուցին աստիճանաց ներքև կռուսնուց մը, կամ ցած պատուար մը, ինչպէս որ կայ հռովմէական տեսլարանաց մէջ, ըմբշամարտկաց ասպարէզը հանդիսականաց բեմէն բաժնելու համար. և այս պարսպաց տակ առուակ մ'ալ փորեցին, որպէս զի մեռելոց արիւնը մէջը ղաղէ: Կռուանոցին ետև երաժշտաց վերնտառներ բարձրութեւ, և անմիջապէս ետևի աստիճանաց վըրայ, գտնուեցան կճեայ նստարաններ, կրելով իրենց վրայ նշանակիչ դրութիւններ, որոց վրայ կը բազմէին աւագորեար անձինք. որք Աթէնքի մէջ քաղաքական կամ քահանայական գրեթատր պաշտօնները կը կատարէին. իսկ անոնց կեդրոնը գտնուեցաւ այն բազմոցը ուր կը նստէր Բակքոսի քուրմը. որ կ'որոշուի ամենէն քանդակներով զարդարեալ ըլլալով: Տեսլարանին ետևը, զուգահեռական ուղղութեամբ երկայն և լայն վայրագաւթ մը կար որ կը ծառայէր այն տեղւոյն՝ զոր մենք ժողովետոյ կ'անուանեմք մեր արդի թատերաց մէջ: Ասիկայ հանդիսականաց համար շրջագայելու տեղ մի էր հանդիսացման կանկ առնելու ժամանակ:

Իսկ ընտրեալ հանդիսատեսաց աչքը՝ որք ըստ սովորութեան կը բազմին ստորին աստիճանաց վրայ, կը հայի դէպ 'ի սիւնազարդ սրահ մը, որ այժմ կ'ործանեալ է. և պէտք էր ըստ սովորութեան յօրինուած ըլլար ճարտարապետական ճոխ զարդարանքով, և ունենար նշանաւոր խորութիւն մը: Իսկ անոնք որք կը բազմէին ընդհակառակն աւելի բարձր աստիճանաց վրայ, կրնային իրենց աչքը պատուարին բարձրութենէն ալ անդին տեսնել: Պատուարը և խզինեայ ու Սինիոնի հեռաւոր ժայռերը իրենց համար թատրոնական ճշմարիտ զարդեր էին:

ՏԱԿԷՌ

Լուդովիկոս-Յակովբ-Մանտէ Տակէն, ծնեալ 1787ին, Գորմէյլի մէջ, 'ի սկզբան մաքսաւորութեան գործոց մէջ դրուեցաւ: Իւր վառվառն և կրքոտ բնութիւնը չկրցաւ երկար առեն դիմանալ հանդարտ և նիւթական հաշիւներու մէջ: Եւ զեղարուեստից մասնաւոր բերում յանձին զգալով, թողուց փութապէս իւր պաշտօնները՝ ինքզինքը նկարչութեան վարժից տալու համար, և թատրոններ զարդարող Տէկոդդիին արուեստանոցը մտաւ: Այն ժամանակները շատ ետև էր այս արհեստը. Տակէն նշանաւոր կատարելագործութիւններ ըրաւ անոր վրայ: Առաջինն այս է, որ գունոց պատրանքին վրայ լուսոյ արդիւնքն աւելցուց, այնպէս զի նոյն ժամանակի թատերական նկարուց յաջողութեանց մեծագոյն մասին ինքն պատճառ համարուած է:

Բայց Տակէն նկարչութեւ նշանաւոր հանճարէն զատ ունէր նաև ուրիշ ձիրք մը որ զինքը շատ փնտռել կու տար Բարիզու ընկերութեանց մէջ. այսինքն շատ զարմանալի պարող էր այնպիսի ժամանակ՝ յորում դահլիճաց պարը դրժուարին արհեստ էր: Սորված էր նաև լարով պարելը, և այն աստիճան ճկունութիւն և դիւրաշարժութիւն մարմնոյ ունէր, որ Արդուա կոմսին պէս (կարու ժէն ետքը), որ կը մրցէր անուանի նաւարէնին հետ, Տակէն ալ կրնար առանց ստորին մնալու հրապարակաւ մրցիլ անզուգական Ֆուրիոգոյին հետ: Բայց այս յաջողութիւններն ու յաջութանակները, զորոնք կը վայելէր սաստիկ սնապարծութեամբ հանգերձ, չէին կրնար բաւական ըլլալ իրենին պէս գործօնեայ և յանդուգն հանճարի մը: Բրէժլոսթ, հեղինակ զանազան համայնացուցից, իրեն օգնական առաւ զՏակէն, որ իւր կատարելագործող հանճարովը, այս տեսարանս ալ կատարելագործեց, և աւելի բնականութիւն տուաւ պատրանաց: Ասով է որ գրտ-

նուեցաւ Տեսարանացոյցը, որ կ'ըն-
ծայէ մարդոյս տեսարան մը արդարեւ
մոգական, յորում գունոց և լուսոյ
ճարտար խառնմամբ հանդիսատեսին
առջև յափշտակիչ ցնորք մը կը ներկա-
յացունէ: Պուգոն նկարչին հետ միա-
նալով, Սամսոնի պանդոկին հողին վը-
րայ ընդարձակ շէնք մը կառուցանել
տուաւ, ուր 1822էն մինչև 1839 ժո-

ղովուրդը յաճախեց զարմացմամբ դի-
տելու այն նկարները, որոնց մեծ մասը
արդարեւ հրաշակերտք են արուեստին:
Իւր տեսարանացոյցին մեծապէս
հռչակուելուն ժամանակն, այս ան-
խոնջ աշխատաւորը բարձրագոյն փառք
մը երազելով, դժուարին գիւտերու
ձեռք զարկաւ, որոնց յաջողութիւնը
իւր առաջին աշխատութեանց յիշա-
տակը պիտի եղծանէր: Տակէռ տեսնե-
լով ստուերագծարանին զուարճալի
պատկերները ու սաստիկ զարմանա-
լով, շատ անգամ մտածեր էր թէ ինչ-
պէս այն զուարճալի բայց փախստա-
կան նկարներուն հաստատութիւն տայ:
Բայց թէ 1826էն առաջ յաջողած էր
արդեօք իւր փորձերուն մէջ և յաջող
սկզբունք մը ընդունած էր, դժուարին
է յայտնապէս ստուգել: Եւ դարձեալ,
նոյն ժամանակները լսած էր Նիկեփոր
Նիէրսի անունը, որ 1814էն 'ի վեր
նոյն գիւտերուն վերայ կ'աշխատէր:

Մէկէն սկսաւ վերաբերութիւն հաս-
տատել անոր հետ, և առաջարկու-
թիւններ ըրաւ, զորոնք 'ի սկզբան թէ-
պէտ մեծ տարակուսանք ընդունեցաւ
Նիէրս, սակայն վերջապէս յանձն ա-
ռաւ առժամանակեայ միաբանութեան
դաշնագրութեան մը ստորագրելու (1/4
դեկտեմբեր 1826): Այս դաշնագրու-
թեան իմաստը թոյլ կու տայ ենթա-
դրել որ տեսարանացոյցին գտիչը իւր
հանճարէն զատ ուրիշ բան չէր բերեր
ընկերութեան, մինչդեռ Նիէրս արդէն
գիւտ մը ստացեր էր, որ թէ և անկա-
տար, սակայն ըստ բաւականին ար-
դիւնաբեր եղած էր: Ինչ որ ալ ըլ-
լայ, Նիէրսի մտածութիւնը չուշացան
արդատաբեր ըլլալու Տակէռի ճարտար

ձեռաց մէջ: Իւր ընկերին արեւագրա-
կան գիւտերուն տեղեկանալուն պէս,
իւր Տեսարանացոյցին արուեստանո-
ցին մէջ փակուեցաւ, իստիւ արգիլեց
որ մէկը հոն չմտնայ, և չեւաւ նոյն տե-
ղէն մինչև որ իւր ճգանցը վախճանին
չհասաւ:

Այս իւր փակուիլը և գողցես մտա-
ցածին նպատակի մը յամառութեամբ
ետեւ ըլլալը, իւր բարեկամաց քիչ մը
երկիւղ տուաւ, որ չըլլայ թէ խեղբին
Պիաս մը հասած ըլլայ: Խրախուսական
ընկերութեան առջև խօսուած ճառի
մը մէջ (6 ապրիլ 1864), Պ. Տիւմա
կը պատմէ, թէ նոյն ժամանակները
իւր մէկ բարեկամը իրեն այցելութեան
եկեր է, որ խորհրդածելով Տակէռի
անսովոր ընթացիցը վրայօք իրեն հար-
ցուցեր է թէ ինչ կը մտածէ ճարտար
արհեստաւորին խօլական մտածու-
թեանց վերայ, որ իւր վրձինները թո-
ղուցած, յիմարաբար կ'աշխատի թուղ-
թի վրայ բնական ու տեւական կերպով
տպաւորելու առարկայից պատկերը:
Այսպէս, անօգուտ և բազմածախ փոր-
ձերով ու խաբեբայ ճգամք անցաւ
տասնըհինգ տարի:... Տակէռ, դար-
ձեալ կը յաւելու Պ. Տիւմա, Տակէռ
որուն արուեստասիրական բարակ ըզ-
դացմունքը այնչափ կը դժուարէր գոհ
ըլլալու, և ուսումնական անբաւական
կրթութիւն մը ամեն գիպուածոց մէջ
անստոյգ տարակուսանք ընդ առաջ կը
հանէր, կը տեսնէր որ փոփոխակի կը
մօտենայ ու կը կորսնցնէ իւր անխոնջ
ջանիցն առարկայն... Մերթ ինքն ի-
րեն կը հարցնէր, թէ արդեօք սնտոի և
մտացածին ցնորքի մը ետեւ չէր եր-
թար, և մերթ կը մտածէր որ գիւտը
դտած օրէն ետքը՝ ալ թատր զարգա-
րողի մը վիճակին մէջ պիտի չմնար:

Այնպիսի էր իւր այս նկատմամբ ու-
նեցած բնական տարակուսանքը, որ
սաէպ նիւթերը կը փոփոխէր, և իրեն
պէտք եղած տարրաբանական գոյա-
ցութիւններէն զատ, քանի մը գոյա-
ցութիւններ ալ կը գնէր, որոնք բոլո-
րովին անօգուտ ըլլալէն զատ, նաև

միտքը կը շփոթէին : Եւս և իւր փորձերուն հանգամանքն յաճախ կը ստիպէին զինքը ճամբաներու կամ ընդարձակ դաշտերու մէջ իւր փորձերն ընել . և այն ատեն ամենուն վրայ կը սկսէր կասկածի երթալ . թէ որ մէկը անցնէր երթար , մտքէն կ'ըսէր թէ շատ անտարբեր կերպ ցուցուց . իսկ թէ մէկը կանկ առնուր , շատ հետաքրքիր կերպ ունի կ'ըսէր . եթէ ուրիշ մը սկսէր հեռանալ , ծածուկ պահելս բնականէ դուրս ըլլալուն համար է , կ'ըսէր : Այսպիսի անհանգիստ կեանք մը անցուց Տակէռ այն տաճարահինգ տարուան մէջ . սակայն պէտք է ըսել , որ միշտ իւր ճշգուհիքը ու օրուան վրայ արգասաբեր եղան :

Ի սկզբան Տակէռ որոշեց Նիէքսի ոճը կատարելագործել , զոր քանի մը բառով կ'ուզեմք հոս յիշատակել : Արժաթի թիթղան վրայ կը տրուի տեսակ մը ջնարակ , որ բաղադրեալ է 'ի կարոյ Հրէաստանի' լուծեալ յիսկական իւղ լաւանդի : Այս կուպը լուսոյ ազդեցութիւնը ընդունածին պէս , կը փոխուի և կ'ըլլայ անլուծանելի : Ուրեմն եթէ այս կերպով պատրաստուած թիթեղ մը դրուի Ստուերազծարանին մէջ , և պէտք եղածին չափ առարկային ներկայացունելէն ետքը՝ լուսոյի լաւանդի իսկական իւղոյն մէջ , ջնարակին այն կտորները որոնց վրայ լոյսը զարկած է , անայլայլակ կը մնան թիթղան վրայ . իսկ այն կտորները որք իրենց վրայ այն ազդեցութիւնը չունեցան , կը լուծուին իսկական իւղոյն մէջ : Այս կերպով կրնայ տպաւորուիլ որ և է առարկայից պատկերը՝ որոյ մէջ լուսաւոր կէտերը կարային ծեփին վրայ ճերմակ դարձած են , իսկ սեաւ կէտերը ապականման կ'երեւին , որոնց վրայէն ծեփը ջնջուած է :

Տակէռ Հրէաստանի կարոյ տեղ փոխանակեց այն մնացորդը զոր կը թողու լաւանդի իւղը թորուելէն ետքը . այս մնացորդը ալքոոլի կամ եթերի մէջ լուծեալ կը թափէր թիթղան վրայ , որ հորիզոնական գրիւք բռնուած

պիտի ըլլար , և ցնդելով՝ բարակ մաշկ մը կը թողոյր անոր վրայ : Դարձեալ , փոխանակ պատկերը լաւանդի իսկական իւղոյն մէջ լուանալու , սկսաւ նոյն կամ ուրիշ իսկական իւղ մը թեթեւ մը տաքցունել և անոր շոգւոյն վրայ բռնել թիթեղը :

Այս իւղոյն շոգին կը թափանցէր ծեփին լոյս չտեսած մասերուն մէջ , և կու տար անոնց այնչափ աւելի թափանցելութիւն՝ որչափ լոյսը նուազ էր : Ընդհակառակն լոյս տեսած մասերը անայլայլակ կը մնային , եթէ շոգւոյն ազդեցութիւնը ընդերկար չտևէր : Այս դեռ Նիէքսի ոճն էր ըստ ինքեան , սակայն կիրառութիւնը աւելի դիւրացած էր և գիւտոյն յաջողութիւնը աւելի ապահովցած : Տակէռ այս ոճով , որ կուչուեցաւ ոճ Նիէքսի կառարելագործեալ , կը ստանար աւելի փայլունութիւն , գունոց մէջ զանազանութիւն և կիսերանգները աւելի կատարեալ :

Սակայն այս կարային ծեփերն երկու գլխաւոր անտեղութիւնք ունէին . առաջին , որ սաստիկ դանդաղութեամբ կ'առնուին լուսոյ ազդեցութիւնը , այն պէս որ արեւու մէջ զննէն ետքը շատ ժամեր պէտք են պատկերները տպաւորելու համար . երկրորդ , այն փոշիային դիրար որ զլուսաւոր կէտերը կը ներկայացունէ , քիչ մը գունաւոր կ'ըլլայ , այնպէս որ քիչ տարբերութիւն կայ լուսոյ և ստուերի մէջ , և պատկերը անորոշ կ'ըլլար : Այս բանս տարակուսանաց մէջ ձգեր էր նաև զՆիէքս , որ փորձած էր սկերը սաստկացունել ընկղմելով թիթեղը զանազան տարրաբանական ազդակաց մէջ : Ուրիշ գոյացութիւններէ զատ փորձած էր նաև զմանիշ , բայց շուտ մը մէկզի ձգեր էր . ուրիշ կողմանէ՝ աղէկ չէր ըրած այս ազդակը ընտրելը , վասն զի արծաթոյ մակերեսոյթը կը փոխարկէ 'ի մանշուկ որ սեաւ չէ . այլ դեղին ոսկէգոյն , որ և շատ դիւրաւ կը խանգարի լոյս տեսնելով :

Մինչդեռ Տակէռ առանց շատ յաջող ելք ունենալու կը կրկնէր այս փորձե-

րը, և ահա բարեբախտ դիպուած մը, այն դիպուածներէն մէկը որոնցմէ գեւրագոյն հանճարները միայն գիտեն օգուտ քաղել, մտուց զինքը այն ճամբուն մէջ՝ յորում էր արդարեւ գիւտոյն յաջողութիւնը: Մանչուկիւ օծեալ արծաթի թիթղան մը վրայ մոռցուած դրգալ մը իւր պատկերը թողուց անոր վրայ. ասով Տակէռի միտքը արթնցաւ: Անկէ ետքը թողլով ամենայն կարային ծեփերը, անոնց տեղ սկսաւ գործածել զմանչուկ արծաթոյ, գոյացութիւն մը անհամեմատ աւելի յարմար լուսով գծագրելու, և գործածութիւնը աւելի դիւրին: Բայց մանչուկացեալ թիթեղը, ստուերագծարանի մէջ դրուելէն ետքը, զգալի փոփոխութիւն մը չի ցուցանէր, այլ թագուն կը պահէ յինքեան զարտկերը. պէտք է զայն դուրս ցաթկեցնել՝ արտայայտիչ ազդակի մը ձեռքով: Տակէռ գիւտը գտաւ, և իւր գիւտոյն գլխաւոր կէտն այս է, որ եթէ տարբերացած սնդկով լեցուն ամանի մը վրայ դրուի մանչուկացեալ թիթեղ մը, մետաղական շոգին միայն այն կէտէրուն վրայ կը փակչի, որոնց վրայ լոյս զարկած է, և այնչափ աւելի առատութեամբ՝ որչափ որ լոյսը սաստիկ ըլլայ: Այս թիթղան վրայ, որ ստուերագծարանէն ելնելու ժամանակ դեռ դեղին ու միակերպ գոյն մը կը ներկայացունէ, կը սկսի տեսնուիլ պատկերը հրաշալի կերպով. կրնամք ըսել Արակոյին հետ, «որ գոգցես կարգէ դուրս ճարտար վրձին մը պատշաճ համեմատութեամբ կը դծէ թիթղան ամեն մասերը»: Արդ հիմայ, առանց Տակէռի գիւտոյն մանր մասերուն իջնելու, յիշատակեմք միայն որ պատկերը տպաւորելու համար՝ որպէս զի յետոյ լուսոյ մէջ դրուելով չայլայլի, պէտք է լուսնալ թիթեղը՝ ի լուծման ենթածծմբակի նատրոնի, ետքն ալ տաք ջուրի մէջ:

Նիէքս շատ չապրեցաւ՝ իւր բովանդակ ճգանցը առարկայն ի գործ դրուած տեսնելու համար. 1833ին ինքը մեռաւ, բայց իւր որդւոյն և Տակէռի

մէջ նորոգուած էր ընկերութեան մուրհակը: Միաբան հաւանութեամբ երկու ընկերները իրենց գաղտնիքը յայտնեցին Տէրութեան, և Արակոյի պատմածին նայելով, օրէնք մը հրատարակեցաւ (յուլիս 1839), որ Տակէռի 6,000 ֆրանքի հաս մը կը կապէր, և 4,000 ֆրանքի հաս մ՝ ալ իսիդոր Նիէքսի, ոչ այնչափ փոխարէն մը ընկուղիտաւորութեամբ, որչափ ազգային վարձատրութիւն մը: Ասկէ քիչ ժամանակ առաջ Տակէռ տեսեր էր իւր Տեսարանացոյցին մոխիր դառնալը, որ իւր առաջին գիւտերուն թատրոնն էր: Այնուհետեւ քաշուած կեանք մը անցուց, և մեռաւ ի Բրդի-Պու-սիւր-Մառնը, 12 յուլիս 1851: Գեղարուեստից ազատ ընկերութիւնը անոր յիշատակին շիրիմ մը կանգնեց տեղոյն գերեզմանատան մէջ:

Ոմանք ուղեցին զլանալ Տակէռի այս գիւտոյն հեղինակութիւնը, որ իւր անունը կը կրէ: Նիէքսի անունը միութեան մէջ ձգելէն ետքը, ուղեցին դարձեալ տալ իրեն իւր աստիճանը. և ի նպաստ նորա եղած փոփոխամտութիւնը չափազանցութեան գնաց: Մինչև անգամ զՏակէռ ուղեցին ցուցանել տեղակ մը խորամանկ, որ այլոց զազափարները իւր շահուն ծառայեցուցեր է, և բռնաբարեալ փառքով մը ուղեր է պճնիլ: Մեզի այս ամբաստանութիւնը անիրաւ կ'երևի: Հեռի է մեզմէ Նիկեփոր Նիէքսի արդիւնքը վար զարնելու մտածութիւնը, որոյ աշխատութիւնքը շատ լաւ կերպով շարունակուեցան մեր օրերուս՝ Պ. Նիէքստը Սէն-Վերթոր իւր եղբորորդւոյն ձեռքը: Տարակոյս չկայ որ Նիէքս 1814էն ի վեր դէմքերը ճիշտ օրինակելու գիւտոյն վրայ աշխատած էր, և իրական արդասիքներ ընդունած և ցուցած էր, մինչդեռ Տակէռ դեռ բան մը գտած չէր: Ուրեմն Շալոնացի գիտնականն է առաջին դատակ լուսանկարի, և անտարակոյս իւր փորձերը մեծ օգնութիւն ըրած են Տակէռի:

Սակայն իւր գիւտը Տակէռի գիւ-

տէն շատ տարբեր էր, և ճշմարիտը կ'ըսեմք որ չեմք կրնար ըմբռնել թէ ինչպէս կարելի է հաստատել թէ « Տակէռի գործելու կերպերը նոյն էին Նիկեփոր Նիէքսի կերպերուն հետ, փոխելով միայն Հրէաստանի կուպրը և Լաւանդի իւղը »: Ո՛չ ահա ամենայն ինչ այս փոփոխութենէս կախուած է. կարոյ տեղ զմանշուկ արծաթոյ փոխանակելը, երազութիւն և ապահովութիւն տուաւ գիւտոյն, մինչդեռ կուպրն ոչ զմին ունէր և ոչ զմիւսն: Իսկ մանչին գալով, իրաւ է որ Նիէքս շատ ատենէ 'ի վեր զայն կը գործածէր, բայց գործողութիւնը լմննալէն ետքը իւր նկարներուն ստուերները միայն սկսեցնելու համար. երբեք միտքէն չանցաւ որ զանիկայ իբրեւ զգայուն գոյացութիւն մը իրեն ծառայեցունէ, և աս բանիս վկայ կեցած է իւր թըղթակցութիւնը: Ընդհակառակն մանչոյ գործածութեան բոլորովին ընդդիմութիւն կը ցուցնէր, և կը ջանայր իւր ընկերին այս միտքն ալ փոխել: Դարձեալ, Տակէռի գիւտոյն մէջ սնդկի գործածութիւնը, ամենեւին նմանութիւն չունի Նիէքսի ոճոյն մէջ Լաւանդի խկական իւղոյն գործածութեան հետ:

Արդ մեզի կ'երևի որ եթէ արդարացի է Նիկեփոր Նիէքսի համարել լուսանկարչական ոճոյ առաջին գիւտը, անիրաւութիւն է չորթել Տակէռէն այն գիւտերուն հեղինակութիւնը, որոնց վրայ ժամանակակից հիացումը իւր անունը դրոշմեր է:

ՃԱՆԱՊԱՐՀԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՁՈՒՄԻ ՃԻՅԷՐՃԻ ՕՂԼՈՒ ՔԱՀԱՆԱՑԻ

(Տես երես 216)

Եղբայր, այսուհետև պատմեմք սուրբ Յորդանանոս զգնալն և զգալն մի յստ միոյէ:

Յորժամ կամենաս գնալ 'ի սուրբ Յորդանան, ծաղկազարդին օրն քիրաճիքն և ֆէլլահներն դալ և գնալ են. ոմն դանքրմայ ձգէ փէհ¹, և ոմն ախվայ. թէ այլ ուրիշ մարդու տավար չի բռնես տէյի. ապա առաւօտուն տեսանես, եղբայր, վանից դռան առջին՝ մի կողմն Բէթլէհէմի ֆէլլահներն, միւս կողմն չամցի զաթրճիքն. նոքա կ'ըսեն թէ մեք կու տանիմք. միւսքն կ'ըսեն թէ մեք կու տանիմք. և ես դուրս ելայ՝ զուղտն նայիլ գնացի. նա տեսնեմ որ մէկ զմէկ ինկան՝ սօփայ սօփայի. ուղտերն մէկ մէկի խառնվեցան. քարն իբրեւ անձրեւ կու թափի. եկն միտս իմ, մտայ ուղտին փորուն ներքեւ, հազիւ ազատեցայ. և վանից դուռն ճորով գտայ. նա տեսանեմ արապ թէլլալն եկ. ելաւ բարձր տեղ և ձայնեց. ամենեքեան լուռ կացին թէ տեսանեմք ինչ կու կանչէ. այսպէս ասաց. թէ Շամցիք տանին ըխտաւորք զջուրն, ապա թէ չի օգտէ՝ ապա Բէթլէհէմցիք տանին: Եւ ֆէլլահին նկուն եղեն. և ես տեսայ անդ զաթրճի մի զօրեղ, և տաւարնին լաւ. իսկոյն ձեռացն բռնեցի և ասացի, քանի տաւար ունիս. նա ասաց թէ ութը տաւար. չորսն բռնեցի, քաշեցի ներս վանքն:

Եւ հեծաք ելաք ճանապարհ դաթար զաթար. հազիւ հասաք 'ի մէկ մէյտան լեառ մի, և անդ սակաւ մի եկրէնմիլ եղաք՝ մինչև յետի ըխտաւորն գայ. անտի չուեցաք. ահա կու գնամք սառք տեղ, նեղ և լայն, դուր և փոս. եօխոշ մի վայր իջաք, մեծ

1 Գրաւական: